

KORBANOS - פרשת ויקרא

Perhaps there is no area of the Torah which challenges our 'modern understanding' of things than *Korbanos*. Centuries ago the Kuzari already stated that, had the Torah not legislated such a thing, we would never have imagined that the idea of slaughtering and offering up an animal would bring us closer to G-d¹. G-d, in His infinite wisdom, anticipated that whole area of קרבנות would be so fraught with the danger of misunderstanding, that the Torah uses only the holiest Name of G-d, the Shem HaSh-m in reference to the *Korbanos*.²

תורת כהנים: כל מקום שנאמר קרבן נאמר ביו"ד ק"א, שלא ליתן פתחון פה לאפיקורסים לרדות.

Despite their mysteriousness, קרבנות occupy a very central place in Judaism. In fact the Torah uses more words in describing the קרבנות than it does with any other מצוה³. It is the first set of commands to be issued from the Ohel Moed⁴. קרבנות are no concession to primitive instincts⁵. Many laws make it clear that the whole focus of the *Korbanos* was the very opposite of cruelty and violence⁶, despite our modern understandings to the contrary⁷. In fact, it was just the animal within him – מן הבהמה – that he had to get rid of through his offering⁸. And he had to do it with a commitment to pure Monotheism. Someone who lacked this was not allowed to bring any *Korbanos*⁹.

Here lay such holiness that קרבנות are considered one of the big three pillars on which the Torah rests¹⁰ and they will have an elevated place even in the Messianic era¹.

¹ ספר הכוזרי - מאמר שלישי אות נג: אתה זוכה את הכבש למשל ומתלכך בדמו ובהפשטת עורו ובשטיפת בני מעיו ובהדחתו בנתוחו לאברים ובזריקת דמו בעריכת עצי המזבח ובהדלקת אשו ובסדור מערכתו ולולא היה כל זה במצות האלוה ית' היית בז לכל המעשים האלה והיית חושב כי מרחיקים הם מן האלוה ית' לא מקרבים אליו

² מהר"ל, גבורות ד' סח: כל ענין הקרבנות להורות כי השם יתברך יחיד בעולמו ואפס זולתו, ולכך לא תמצא בכל הקרבנות לא קל ולא אלוקיך רק שם המיוחד

³ רמב"ן תרי"ג מצוות: התורה האריכה בהם יותר מכל משפטי התורה

⁴ נתיבות שלום, ויקרא מאמר א: פרשת הקרבנות הוא דבר ד' הראשון מאהל מועד, כי ענין הקרבנות הוא מהענינים הרמים ביותר בתורה, גבוה על גבוה.

⁵ רמב"ן ויקרא א ט שחולק חריף על הרמב"ם במורה נבוכים. ולטעמו של הרמב"ם עיין באברבנל הקדמתו לספר ויקרא והספר הזכרון של הראב"ד והמשך חכמה.

⁶ לא לבנות מזבח באבני גזית: שמות כ כב (יתרו): ואם מזבח אבנים תעשה לי לא תבנה אתהן גזית. מכילתא: כי מזבח נברא לכפר על האדם ולהאריך ימיו, והברזל מקצר ימיו של אדם, כי הוא מוכן להרג, ואינו בדין שיונף המקצר על המאריך

⁷ רמב"ם, סוף מעילה: וכל הקרבנות כולן מכלל החוקים הן כוזרי ג נג (תרגום יהודה אבן שמואל): כי המצוות דומות למעשים טבעיים: אין אתה מבין את התנועות הקשורות בהן וחושב אתה כי אין בהן מועיל עד שאתה רואה תוצאותן ... [ולדוגמה] אתה זוכה את הכבש, למשל, ומתלכך בדמו ובהפשטת עורו, ובשטיפת בני מעיו, ובהדחתו, בנתוחו לאברים, וזריקת דמו, בעריכת עצי המזבח ובהדלקת אשו ובסדור מערכתו – ולולא היה כל זה במצות האלוה ית', היית בז לכל המעשים האלה והיית חושב כי מרחיקים הם מן האלוה ית', לא מקרבים אליו וגו' ע"ש

⁸ חולין, שם: אדם כי יקריב מכם קרבן לד' מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם (ויקרא א ב) להביא בני אדם שדומים לבהמה

⁹ מסכת חולין דף ה עמ' א: אדם כי יקריב מכם (ויקרא א ב) מכם ולא כולכם, להוציא את המומר

¹⁰ אבות פ"א משנה ב: על שלושה דברים העולם עומד: על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים.

Though all the Mitzvos fulfill the Will of G-d, only by the קרבנות does it say 'ריח נחוח לד' - a sweet odor to G-d². The Zohar explains how each one of the Korbanos paralleled something in the higher spiritual realms, thereby connecting and uniting the world down here with those higher realms³. Thus קרבן - to bring close - for they draw close the holy formations of above⁴. No wonder the Ritvah tells us that even the Kabbalists cannot fully comprehend their profundity⁵.

Clearly, HaSh-m who lacks for nothing, does not need our *Korbanos*. In fact, several times the prophets say that G-d doesn't want the Jewish people's sacrifices - He wants their sincerity and commitment⁶.

So the starting point of understanding *Korbanos* is to realize that they are for our benefit:

הקב"ה אינו צריך ... שום הקרבה אלא לזכות בהם את ישראל⁷

For G-d, the pain of any human unfulfilled potential lies only in His desire to give to Man:

Every human soul that has lapsed, every Jewish man or woman who has opted out of his or her mission, humanity forfeiting its destiny, Yisrael not attaining theirs - they are His loss!" When a human being suffers," Rabbi Meir teaches us, "the Divine Presence expresses it thus: 'My head is heavy, My arm is heavy' (Sanhedrin 46a). And in the words of Isaiah: "In all their troubles, He is troubled" (63:9)⁸.

Ordinary logic dictates that a person who sinned - even if only unintentionally - could expect a downward spiral towards evil:

---

¹ רמב"ן תרי"ג מצוות: ואף בעתיד לבא בריח ניחוח ארצה אתכם, וכתוב "וערבה לד" וגו' (מלאכי ג), וקרבתו שבסוף יחזקאל לעתיד לבא הם, וכתוב במזבח "זה השולחן אשר לפני ד" (יחזקאל מא)

² נתיבות שלום, ויקרא מאמר א
וכתב רש"י (שמות כט יח - מצוה) שריח ניחוח - פירושו "נחת רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני"

³ נפש החיים, שער ב, פ' יד, הגהה: שע"י הקרבנות שבמקדש שהיה כולו בדוגמא עליונה עליותיו וחדריו וכל כליו אשר ישרתו בהם. היו מתקשרי ומתייחדי על ידיהם העולמות והכחות העליונים והנהורין של ההיכלות הקדושים כולם בסדר המדרג' לעילא ולעילא עד א"ס ב"ה. כמבואר במקומות רבות בזהר. כפ' בראשית מ"ה ב'. נח ס"ה א'. לך לך פ"ט ב'. ויגש ר"ו ב'. ויחי רמ"ד א'. פקודי רנ"ט ב'. ויקרא ה' ריש ע"ב. צו כ"ו ב'. ז"ח צו ל"ח א'. ושם בשה"ש נ"א ב'. עש"ה בכל אלו המקומות נורא' הענין וע' בפע"ח פ"ה ופ"ז משער התפלה סדר ההעלאה וההתקשרות בפרטות.

⁴ נפש החיים, שם: ולכן נקרא קרבן כמ"ש בבהיר אמאי אקרי קרבן אלא ע"ש שמקרב הצור' הקדושו' וכו' ואמרו לריח ניחוח כו' הרוח יורד ומתייחד בצורות הקדושות ההם ומתקרב ע"י הקרבן והיינו דאקרי קרבן עכ"ל.

⁵ ספר הזכרון להריטב"א - פרק ט פרשת ויקרא: טעם הקרבן עמוק עמוק מי ימצאנו, ואף רבי' ז"ל קבלתו נתקשה בו, ואין ל'מקובלים בו, כי אם טפה מן הים.

⁶ וכגון: מיכה ו ז: הירצה ד' באלפי אלים ברבבות חלי שמו
שמואל א טו כב: ויאמר שמואל [לשואל] החפץ לד' בעלות וזבחים כשמוע בקול ד', הנה שמע מזבח טוב, להקשיב מחלב אילים

⁷ בכור שור ויקרא ב יג

⁸ Rabbi Samson Raphael Hirsch - Hirsch Haggada

שאלו לחכמה חוטא מה עונשו? א"ל: חטאים תרדוף רעה.

Prophecy determined that such a person – having denied his purpose – should die. But the Torah determined that a person who sinned בשוגג – could bring a קרבן and be purified¹.

The Korban of a sinner is but one example of the many Korbanos. But it is a good starting place for us to understand what took place:

The Beis HaMikdash, (and similarly the Mishkan) was an awesome structure. The gold of the Beis HaMikdash reflected the sun in such a way that wherever you were in Jerusalem, even if you could not see the Beis HaMikdash, you were aware of its glow². As one approached the Beis HaMikdash, one saw Leviim and Cohanim all over, guarding it³, and one was struck by the sheer majesty of the building⁴. For the average Jew, this sight came at the end of extensive preparations. He had to identify his *Korban*, guard it carefully, take care of his affairs and walk for days and maybe weeks to Jerusalem. There he would live off his *maaser sheni*, and join hundreds of thousands of other Jews in going up to the Beis HaMikdash. When he finally entered the Beis HaMikdash, his soul, no matter what his mood and state, was swept up by the penetrating singing of the Leviim⁵. The Cohanim approached him like Angels, ready to serve him in his desire to get closer to G-d⁶. He was now ready to connect to G-d at a much deeper level than he had achieved until then.

Based on this, the word Korban means not sacrifice, but rather לקרב - to bring close - and a Korban is therefore “that which brings close”⁷. It was the person himself who was being brought close, he/she was really the קרבן. He was sacrificing himself with the aid of thoughts of Teshuva and holiness (מחשבה) and with the aid of the actions of bringing the animal (מעשה)⁸. He was aiming to reach the level where he could truly give his life for G-d if need be – become his own קרבן in an absolutely literal sense. Hence – אדם כי יקריב מכם קרבן לד' –

¹ ילקוט שמעוני, תהילים כה רמז תשב: שאלו לחכמה חוטא מה עונשו? א"ל: חטאים תרדוף רעה (משלי יג כא). שאלו לנבואה, חוטא מה עונשו? אמר ליה: הנפש החוטאת היא תמות. שאלו לתורה חוטא מה עונשו? א"ל יביא אשם ויתכפר

² יוסיפון

³ במדבר יח ג (קרח): ושמו משמרתך ומשמרת כל האהל. ושמירה זאת לא מחמת פחד הגנבים, אלא לכבוד ולתפארת כי בכבוד הבית סיבה לתת מוראו אל לב בני אדם, ובבואנו שם לבקש תחנה וסליחה מאת אדון הכל יתרכו הלבבות אל התשובה במהרה (חינוך) ולהרחיק את הטמאים (במדבר רבה פר' ג סוף אות יב, מורה נבוכים ח"ג פ' מה, ביאורי הגר"א ריש מסכת תמיד). והכהנים שומרים בג מקומות ולרהרמב"ם והחינוך הלויים שומרים בל"א מקומות ובמקום שהלויים שומרים אין הכהנים שומרים אבל להסמ"ג הלויים ג"כ שומרים בג' מקומות של הכהנים נוסף לל"א המקומות שלהם (מנחת חינוך), ולהרמב"ם והחינוך שומרים רק בלילה והמנחת חינוך תמה עליהם מנלן להם דין זה.

⁴ Josephus reports that that the marble of the Herod's Second Temple building was so smooth, that the sun reflected off it in such a way that, even were one in a part of Jerusalem where one could not see the Beis HaMikdash directly, one would see the shimmering light reflected off it. In this way, wherever one was in Jerusalem, one was always aware of the presence of the Beis HaMikdash.

⁵ מאור ושמש (פר' קורח) – שהלויים בבית המקדש בשירים ובזימרים היו מעוררים את נשמת יהודי בכל מצב שהוא (מובא בנתיבות שלום, ויקרא מאמר א)

⁶ רבינו יונה, שערי העבודה: והכהן הוא כמלאך משרת עומד ומקריב נפשותיהמשל צדיקים על גבי מזבח.

⁷ רב שמשון רפאל הירש

⁸ נתיבות שלום, ויקרא מאמר א: שד' יקריב עצמו לקרבן להשי"ת, בהצטרפות המחשבה שלו עם המעשה שנעשה בקרבן.

– a man should sacrifice his inner essence to be a sacrifice to G-d.¹ He would sacrifice his physical self too, if this would be the Will of G-d².

Prior to the First Sin, the First Man did not need the use of sacrifices to bring himself close to G-d – he was able to this unaided³. And this is another meaning of אדם כי יקריב מכם – קרבן לד' – Adam (as in the first man) – when he brought himself⁴. Nor did he need any Mishkan or Beis Mikdash to do this. The whole of Gan Eden was his Mishkan⁵. There he was placed to serve his Neshama – לעבדה ולשמרה⁶. And Adam was his own Cohen Gadol!⁷

But, after the sin of Adam and Chava, G-d needed to create an opportunity for everyone to connect to Him. G-d set up certain patterns of connection and placed them in our hands⁸. We know that every Jew participated in the building of the Mishkan⁹. For, every Neshama of each Jew belongs to the bigger whole of the macro-Neshama of Klal Yisrael, which, in turn was the core of the Neshama of the First Man¹⁰. Now, with the *Korbanos*, we see this idea extended to the non-Jews as well¹¹. Representing the outer layers of the First Man's soul, they too were invited to bring *Korbanos* to this international center for connecting with G-d¹². (See note ¹³)

¹ נתיבות שלום, ויקרא מאמר א: ויקיים אדם כי יקריב מכם קרבן לד' - להקריב את עצמו להשי"ת

² רבינו יונה, שערי העבודה נתיבות שלום שם.

³ של"ה: [ורק אחרי החטא] במקום "אדם כי יקריב מכם" נעשה קרבן "מן הבהמה ומן הבקר ומן הצאן" וכן עשה אדם בעצמו לאחר שחטא.

⁴ של"ה: אדם כי יקריב רומז לאדם הראשון

⁵ של"ה. וכתב עוד שנתקן חטא אדם הראשון בסיני וחזר אחרי העגל ואז ניתן המשכן. הרי המשכן בא אחרי כעין חטא אדם הראשון.

⁶ ספורנו על בראשית שם שלעבדה היינו לנשמתו והיינו דכתיב: ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם לנפש חיה ויטע וגו' ויקח וגו' וינחהו בגן עדן לעבדה ולשמרה

⁷ של"ה: ואהרון הכהן נבחר במקום אדם הראשון.

⁸ מהר"ל, גבורות ד' פ' סט: אחר שצוה השם בעשיית המשכן ולהיות שכינתו ביניהם שזהו שפונה העלה ... צוה ד' יתברך בהקרבת הקרבן שיקריבו לפניו לעבוד עבודתו יתברך, ובזה יפנה העלול אל העלה.

⁹ שמות לט (לב) ותכל כל עבדת משכן אהל מועד ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה ד' את משה כן עשו: וכתב האור החיים, שם הגם שלא עשו אלא בצלאל וחכמי לב

¹⁰ אור החיים, שם: כאן עשה הכתוב מחברת הכללות בקיום התורה, והראה כי בני ישראל יזכו זה לזה, והתורה נתנה להתקיים בכללות ישראל, כל אחד יעשה היכולת שבידו ויזכו זה לזה

¹¹ מס' נזיר יג: נכרים נודרים נדרים ונדבות כישראל

¹² ישעיה: כי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים

¹³ בכור שור א ב: אדם כי יקריב מכם – אפילו גוים (נזיר סב). כדאמר איש איש (ויקרא כב יח) לרבות את הגוים ... דאפילו הגוי רשע גמור, מקבלים הימנו קרבן, כדי לקרבו תחת כנפי השכינה:

A non-Jew, however, was only able to bring an Olah, not a Shlamim. Rav Hirsch explains that this is because the non-Jew is not able to sanctify the world by partaking of it. He can only use the world to sanctify himself.

Therefore, he is instructed to bring a Korban which is Kulah LaSh-m. A Jew, on the other hand, can also bring a Shlamim, from which the Baalim eat. A Jew can be mekadesh and metaken this world and hence can actually eat from the *Korban*.

Hence, the idea of the קרבנות was to show that everyone counts, that everyone has a right to connect to spirituality.

How did this connection take place?

מכם – it is “from within you” that should be brought near² - it is your inner core that is the center of this process³. What does that mean? Firstly, קרבנות had to be voluntary – יקריב אותו – לרצונו. The action had to be accompanied by his heart and his mind⁴.

In fact much more than just intention to fulfill a Mitzvah took place here. It had to be done out of a commitment to do *Teshuva Shleimah*⁵.

The whole environment and experience surrounding the bringing of a Korban facilitated this.

We already explained above the effect of the physical structure of the Temple, of the Leviim and the Cohanim on this person's soul. When a person came to the Mishkan – and later the Beis HaMikdash - he saw a complete symbolism of the structure of man. He witnessed a model through which he could understand how to construct holiness within himself⁶. The קרבנות were a part of this. They were the way the G-d's Kedusha was translated through the Beis HaMikdash into the world⁷. They were full of moral and spiritual lessons of how to build our character and lead our lives. For example:

סוטה ה ב: מי שדעתו שפלה מעלה עליו הכתוב כאלו הקריבו כל הקרבנות כולם⁸

In fact, the prophets repeatedly made it clear that bringing קרבנות without integrating the messages that they conveyed was not pleasing to G-d⁹. There were in fact dozens of

---

¹ ולא כתוב אדם מכם כי יקריב

² אור החיים, אור גדליהו ועוד

³ נתיבות שלום, ויקרא מאמר א: שעיקר הקרבן הוא מכם, היינו מעצמותיכם

⁴ נתיבות שלום, ויקרא מאמר א: והיינו שעיקר ענינו של הקרבן אינו רק עצם הקרבת הקרבן אלא המחשבה והרעותא דליבא ... ולכן צריכים בקרבן במיוחד שיהא לרצונו.

⁵ נתיבות שלום, ויקרא מאמר א: ורק כאשר הוא עושה בתשובה שלימה ... אז מתקבל הקרבן לרצון.

⁶ נפש החיים, שער א, פ"ד: שכל תכלית רצוני בתבנית המשכן וכל כליו, רק לרמז לכם שממנו תראו וכן תעשו אתם את עצמיכם שתהיו אתם במעשיכם הרצויים כתבנית המשכן וכליו

⁷ נתיבות שלום, ויקרא מאמר א: שנתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים, מתקיים על ידי מעשה הקרבנות

⁸ ובנפש החיים פ' יד בהגה"ה בשם ספר הבהיר: [שע"י הקרבן] מקרב הצורות הקדושות וכו' ואמרו לריה ניחה כו' הרוח יורד ומייחד בצורות הקדושות

⁹ ירמיהו ז כא: כה אמר ד' צבקות אלוקי ישראל, עולותיכם ספו על זבחיכם ואכלו בשר. כי לא דברתי את אבותיכם ולא צויתים ביום הוציא אותם מארץ מצרים על דברי עולה וזבח. כי אם את הדבר הזה צויתי אותם לאמר שמעו בקולי והייתי לכם לאלוקים ואתם תהיו לי לעם, והלכתם בכל הדרך אשר אצוה אתכם למען ייטב לכם

ובזהר (ויקרא קטז): דאמר ר' יוחנן, כשפירש הקב"ה הקרבנות, אמר משה: רבוננו של עולם, תינח בזמן שיהיו ישראל על אדמתם, כיון שיגלו מעל אדמתם מה יעשו? אמר לו: משה, יעסקו בתורה ואני מוחל להם בשבילה יותר מכל הקרבנות שבעולם, שנאמר זאת התורה לעולה, למנחה, וגו' כלומר זאת התורה, בשביל עולה, בשביל מנחה, בשביל חטאת, בשביל אשם. וכן בישעיה (פ"א): למה לי רוב זבחיכם יאמר ד' וגו' ודם פרים וכבשים ועתודים לא הפצתי

different types of Korbanos, each one very a different message from the other. They reflected the full range of different national and individual states, and flowed through a daily, weekly and annual cycle. Shlamim for example, were brought to correct deficiencies in our trait of Chesed, while Olos related more to our Bein Adam LeMakom deficiencies¹.

The day started with בוקר של תמיד של בוקר – “I thank G-d for having brought me from darkness to light.”² We wake up, newly amazed at the magnificence of creation, and turn to the Creator to thank Him³. In Mincha (קרבת של בין הערבעים), during the busiest part of the day, the Cohanim would help us refocus our lives – as with the Korban, so with Mincha today⁴.

And it was not just the person who benefited. The Arizal explains that all aspects of creation are raised to their perfection, by having a representative of each particular species offered as a sacrifice to Hashem. The menachos (meal offerings) and oil represent the plant kingdom. The zevachim (slaughtered animal offerings) represent the animal kingdom. The salt that was sprinkled on all the Korbanos represents the mineral kingdom. Finally, the Kohen who offered the Korbanos represents mankind, to elevate the entire human race⁵.

When someone brought a קרבן, he would do so from the best of his possessions – ideally an expensive, domestic animal in perfect shape – a prize bull or sheep, etc⁶. By showing that the best of what he has really belongs to HaSh-m, the person would thereby be educating himself that he has to serve HaSh-m with all that he has⁷. He would be showing that he recognizes that everything connects ultimately back to HaSh-m⁸, that at a deeper

---

¹העמק דבר שמות יח יב: ... תכלית עולה להשיג דעת אלוקים לפי כחו, ומשו"ה בא לכפר על עשה שבין אדם לשמים ... ושלמים בא לרצות על העדר מדת השלום בינו ובין הבריות שבא על חטא במדת החסד

² משנה ברורה א:א: מודה אני לפניך ה' או"א שהוצאתי מאפלה לאורה.

³ This establishes within us the notion that our day is meant to be spent in service of Him.

⁴ ברכות כו: אמר רבי יוסי ברבי חנינא תפלות אבות תקנום, ר' יהושע בן לוי אמר תפלות כנגד תמידים תקנום (שנאמר ונשלם פרים שפתינו – הושע יד: ג) ... תניא כוותיה דריב"ל מפני מה אמרו תפלת השחר עד הצות שהרי תמיד של שחר קרב והולך עד הצות שיטה מקובצת, ברכות כו ע"ב: אבות תקנום ואסמינהו רבנן אקרבנות. פירוש ודאי אבות תקנום אבל מפני תקנתם לא היינו מחויבים לאומרם ואתו רבנן ואסמינהו אקרבנות כדי שיהו חובה:

⁵ הרב אשר וייס שליט"א

⁶אמונות ודעות (מאמר ג פ' י): שיהו עבדיו נשמעים לו במיטב קנינם, ומיטב קנינם הוא הבשר והיין והזמן והקטורת והחטים והשמן וכל דבר ערב, וגו'

⁷ אבל החינוך צה כתב טעם אחר: כי מזה השורש צונו הקל להקריב לעולם מהדברים שלב ב"א חומד מהם כמו הבשר והיין והפת כדי שיתעורר הלב יותר עם העסק בהן. ולעני חייב להביא ממעט קמחו אשר עיניו ולבו עליו כל היום.

⁸מכתה מאליהו – חלק ד' – מאמר יחוד הלב – דף 14 – אחדות – בחינת קרבן:

הקרבנות קרבן אל ד' היא הבעת הכרת האחדות. כן כתב מהר"ל (נתיבות עולם נתיב העבודה פרק א): "...כאשר מקריבין אליו קרבן מורה זה כי הכל שלו, וכאשר הכל הוא שלו אם כן אין זולתו, והוא יתברך אחד". וכתב עוד שם (קצת מקודם) "...העבודה הזאת שמביא קרבן אל השם יתברך... האדם מוסר עצמו אל השם יתברך; ואף אם אין מוסר עצמו עליו, רק ממון שלו, שמקריב אליו קרבן... גם זה נקרא מוסר עצמו אל השם יתברך... ונקרא זה עבודה כי העבד קנוי לרבו, והוא וממון שלו הכל לאדון שלו".

אבל כדי למלא תפקיד זה, מוכרח שהקרבן יהיה מן המוכחר; לא כקרבן קין שהקריב מן הגרוע (רש"י בראשית ד, ג), כי בזה משאיר את העיקר לעצמו, ואדרבה, בזה מגלה שלבו בל עמו ובקרבנו רק מכסה על הרע שבפנים.

עיקר הכרת האחדות הוא בטהרת הלב של המקריב, היינו בחינת "איכות"; ואדרבא, ריבוי הכמות בענין זה עלול להפריע. עיין שם מהר"ל שהביא מדרש תנחומא שבלעם הרשע טען שאומות העולם יקריבו אלפי אילים ורבות נחלי שמן במקום לוג אחד שמן שמקריבים ישראל, והשיב לו הקב"ה "אין אני מקבל קרבנות אלא מישראל". והוא משני טעמים: (א) משום שאומות העולם משתמשים בריבוי הכמות כדי

level, there is no reality besides HaSh-m¹. (In those days, when there was still a יצרא דע"ז, this was considerably more challenging than we can imagine today - see note 2.) This was not just Tahara - the purity achieved by withdrawal from evil. Rather, it was an active Kedushah - of the type achieved by an active engagement of G-d's world³. *Korban* then - התקרבות - to reconnect everything to its source⁴.

By using the *Korban* to dedicate all of his physical possessions, the *Korban*, served as a springboard to dedicate all of his faculties, character traits, creativity and uniqueness - all should be dedicated to increasing spirituality, to revealing the Oneness of G-d in the world: He would place his hands on the animal, in lieu of his actions; he would say Viduy in lieu of his speech; he would burn the innards and kidneys in lieu of his thoughts and passions⁵. He would think to himself: You see that blood on the altar, that ought to be my blood, my very life on that altar⁶. But G-d demands that I serve Him with my life, not with my death. Since

---

לכסות על רוע הפנים: (ב) משום שהכוונה הרצויה היא לשמה גמור, שאינו מרגיש ערך וחשיבות במעשיו אלא מרגיש שעבודת ד' באמת היא הפשוטות הגמורה, כי האמת היא מציאות והשקר איננו; זוהי בחינת האחדות בעבודת ד'. אבל כשמרגיש "ערך" במעשיו, הריהו בזה מגדיל ישותו וחשיבותו לעומתו כביכול, וזה פגם בהכרת האחדות ח"ו.

¹ מהר"ל, גבורות ד' פ' ט: כי הנמצאים אין להם קיום בלא העלה ... כי כאשר מביא עליו קרבן ממון שלו והממון קנינו ... נחשב ... השבת העלול אל העלה ... ולפיכך כל ענין הקרבנות להורות כי השם יתברך יחיד בעולמו ואפס זולתו, ולכך לא תמצא בכל הקרבנות לא קל ולא אלויקך רק שם המיוחד ... להורות על אחדותו שכל הנמצאים ... נחשבים לאפס והכל שב אליו ... ואין כאן בריאה כלל

² The Michtav M'Eliahu explains that the Yetzer Hara of Avoda Zarah only occurs when we reach a very high level, and it is then, at that level, that we are able to tune into the great spiritual value of a *Korban*:

מכתה מאליהו – חלק ד' – דף 174 - יצרא דעבודה זרה

אבל יש להוסיף שהדבר עוד הרבה יותר עמוק מזה. שכל הגדול מחברו יצרו גדול ממנו (סוכה נב). וכבר כתב הרמב"ם (ריש הלכות עבודה זרה) שהתחלת ענין עבודה זרה היתה בטעות דקה מאד בעבודת ה'. ועד כמה היתה הטעות דקה מן הדקה אפשר לראות מזה ש"אף אנוש מן הטועים היה" (רמב"ם שם) והרי אנוש, בדור בשלישי לאדם הראשון, היה מהשלשה שנולדו בצלם ודמות (ב"ר פ' כג). וכבר ביארנו בענין מנשה ורב אשי שהיצר הרע של עבודה זרה היה לפי גודל ההשגות הרוחניות שבתקופה ההיא.

ודבר זה מפורש בגמרא (יומא ט: סנהדרין טו). שכאשר ביטלו אנשי כנסת הגדולה את היצר הרע של עבודה זרה "נפק כגוריא דנורא מבית קדש הקדשים. אמר להו נביא לישראל היינו יצרא דעבודה זרה." והנה פלא הוא ואין להבינו, איך זה יצא יצרא דעבודה זרה דוקא מבית קדש הקדשים, שהוא עיקרו ולבו של בית המקדש? אלא הביאור כנ"ל, שיצר זה שייך דוקא במדרגות גבוהות. וכן מה שנדמה להם "כגוריא דנורא", היינו בצורת גור אריה של אש, מרמז שיצר זה בא דוקא מהתלהבות בעבודת ה' ומטעות דקה בקדש קדשים זה. כי בבית ראשון היתה האש רבוצה על המזבח כארי (יומא כא). [וכן מה שדוקא נביא אמר להם "היינו יצרא דעבודה זרה", הטעם הוא שכל זמן שהיו בישראל נבואה ונסים גלויים היה בהם גם יצרא דעבודה זרה (כמו שמבואר בכרך ג, עמ' 277), כי דוקא בדרגה הגבוהה של השפע הנבואי שייכת יצר עבודה זרה, כנ"ל; ועל כן הנביא הוא שהכיר יצר הרע זה].

נמצא שגדולי ההשגה הראויים לבית המקדש והשראת השכינה הם אשר צריכים לקרבנות שהם כתריס בפני עבודה זרה כמו שכתב הרמב"ם, ועלינו לצפות מתי נגיע שוב לדרגה זו של בית המקדש, רוח הקודש ונבואה, ואף אם כרוכה בה הסכנה של טעיות כנ"ל, הלא אז תתחדש גם עבודת הקרבנות שתגן עלינו מסכנה זו.

³ בשעורי דעת ח"ב, קרנות: שם מביא את המסילת ישרים שמבדיל בין טהור וקדוש: והנה האיש המתקדש בקדושת בוראו אפילו מעשיו הגשמיים חוזרים להיות עניני קדושה ממש. וסימנך אכילת קדשים שהיא עצמה מצות עשה ואמרו ז"ל: כהנים אוכלים ובעלים מתכפרים, ותראה עתה ההפרש שבין הטהור לקדוש, הטהור מעשיו החמריים אינם לו אלא הכרחיים, והוא עצמו אינו מכתכוון בהם אלא על צד ההכרח, ונמצא שע"ז יוצאים מסוג הרע שבחומרות ונשארם טהורים. ... והנה האיש כזה הוא עצמו נחשב כמשכן וכו' כמקדש וכמזבח וכמקמרם ז"ל: ויעל מאליו אלו'קים. האבות הן הן המרכבה וכן אמרו: הצדיקים הן המרכבה. כי השכינה שורה עליהם כמו שהיתה שורה עליהם במקדש ומעתה המאכל שהם אוכלים הוא כקרבן העולה על האישים ... והוא הענין שאמרו עליו ז"ל: כל המביא דורון לתלמיד חכם כאלו הקריב בכורים! וכן אמרו: ימלא גרונם של תלמידי חכמים יין במקום נסכים. וגו'

⁴ אור גדליהו: קרבן מלשון התקרבות, "אדם כי יקריב מכם קרבן לד'" שיקריב לד' מעצמו אל הקב"ה ... מבואר מהרמב"ם דעיקר תכלית הקרבן הוא ההתקרבות לד', לקרב את הכל אל השורש.

⁵ רמב"ן, ויקרא א ט: יסמוך ידיו עליו כנגד המעשה, ויתודה בפיו כנגד הדבור, וישרוף באש הקרב והכליות שהם כלי המחשבה והדבור.

⁶ ברכות יז ע"א רבון העולמים גלוי לפניך בזמן שבית המקדש קיים אדם חוטא ומקריב קרבן ואין מקריבין ממנו אלא חלבו ודמו ומתכפר לו ועכשיו ישבתי בתענית ונתמעט חלבי ודמי יהי רצון מלפניך שיהא חלבי ודמי שנתמעט כאילו הקרבתי לפניך על גבי המזבח ותראני

the days of Yitzchak and the Akeida, I am commanded to bring a קרבן in place of myself, and to learn from that the total dedication of self that is required.

The arm of that animal, that really should be my arm - indeed I hereby dedicate my arm to serving only G-d. The heart, the legs, the body – all call on my body parts to be that daily קרבן in my work, my family life, my joys and sorrows¹.

In this way, the person raises the whole animal up, connecting it to its source, and hence connecting himself², as well as all the forces of the world back to HaSh-m³.

As far as this explanation goes, the Kuzari warns us that intellectual reasoning alone will never give us the full picture of closeness to G-d which the *Korbanos* (or, for that matter, many other Mitzvos,) gave. The *Korbanos* are G-d's Will – and doing His Will gives us an element of spirituality which intellect alone could never anticipate. *Do and you will see*⁴. There were giants of the spirit – from the First man through to the many prophets at the time of the Temple who testified to the deep spiritual value of the sacrifices – a testimony arising out of their actually sacrificing rather than any discussion or ideas⁵.

Korbanos are a chok, never to be fully grasped by man, and it would be tragic for man to reduce the full force of G-d's wisdom to the limitations of our own understanding.⁶ Part of

---

ובמהרש"א שם: לפי דעת המפרשים שיחשוב האדם כאילו חייב מיתה ומחסד אלוך שנפש הבהמה באה תחת ידו וגו'

¹ רמב"ן (ויקרא א ט) (לפי ר' חננאל): יסמוך ידיו עליו כנגד המעשה, ויתודה בפיו כנגד הדבור, וישרוף באש הקרב והכליות שהם כלי המחשבה והתאווה, והכרעים כנגד ידיו ורגליו של אדם העושים כל מלאכתו, וזירוק הדם על המזבח כנגד דמו בנפשו, כדי שיחשוב אדם בעשותו כל אלה כי חטא לאלקיו בגופו ובנפשו, וראוי לו שישפוך דמו וישרוף גופו לולא חסד הבורא שלקח ממנו תמורת כופר הקרבן הזה שיהא דמו תחת דמו נפש תחת נפש

² שעורי דעת, ח"ב, קרבנות. דף צח: הוא מעלה ומרומם בזה את הנפש הבהמית ומאגדה לשרשה, ואם לא ידענו איך ובמה מרומם הקרבן ... כי באמת בשרשה גם הוא במקום גבוה וקדוש חוצבה, ורק על פי השתלשלות העולמות נשתלשלה עד כדי מצבה השפל הזה, ועל ידי ההקרבה הוא מרוממה לשרשה ומעלה אתה את כל מינה.

³ משך חכמה, ריש ויקרא: והרמב"ן וסייעתו אמרו כי הוא לקרב כל כוחות העולמות והוא ענין עלעקטרי רוחני, אשר בפעולות הכהן יעשה גבוהות בעולמות שונים כידוע.

⁴ טעמו וראו ואולי זו כוונת רש"י באומרו (א ג יקריב אותו) - (ערכין כא) מלמד שכופין אותו יכול בעל כרחו ת"ל לרצונו הא כיצד כופין אותו עד שיאמר רוצה אני

⁵ ספר הכוזרי - מאמר שלישי אות נג: כי המצוות דומות למעשים טבעיים אין אתה מבין את התנועות הקשורות בהן וחושב אתה כי אין בהן מועיל עד שאתה רואה תוצאותן ואז אתה משבח את המצוה עליהן ומדריךך בהן ואתה מכריז על אמונתך בו כך למשל לולא שמעת מעולם על המשגל ולא ידעת תוצאותיו והיית מוצא עצמך נזקק אל הפחות באברי האשה ורואה כמה פחותה קרבה זו ומה גרועה כניעה זו לאשה היית משתומם ואומר אין תנועות אלה כי אם דברי הבל ושגגון אולם לאחר שתראה יציר דומה לך נולד מן האשה תראה בזה פלא ותתחיל לחשב כי שתף אתה ליצירה וכי היוצר כון בזה כי תוסיף משלך לישוב העולם כאלה הם גם מעשי המצוות ששעורם נתן מאת האלוך ית' אתה זוכה את הכשב למשל ומתלכלך בדמו ובהפשטת עורו ובשטיפת בני מעיו ובהדחתו בנתוחו לאברים ובזריקת דמו בעריכת עצי המזבח ובהדלקת אשו ובסדור מערכתו ולולא היה כל זה במצות האלוך ית' היית בז לכל המעשים האלה והיית חושב כי מרחיקים הם מן האלוך ית' לא מקרבים אליו אולם אם אחרי אשר השלמת את המעשה כמצוה עליך נראתה לעיניך אש מן השמים או מצאת בלבך רוח אחרת אשר לא היתה אתך עד הנה או חלומות צודקים נראו לך או אותות נפלאים מיד תדע כי כל אלה נובעים מן המעשה אשר עשית ומן הענין העצום שהוא אשר בו דבקת ואילו הגעת אותה שעה לא יקשה גם המות בעיניך כי אין מיתתך אחרי אשר דבקת בענין האלוך כי אם כליון גופך בלבד ואלו הנפש אשר הגיעה אל המדרגה ההיא אין לה ירידה ממדרגה זו ולא התרחקות ממנה אין לקרב אפוא אל האלוך ית' כי אם על ידי מצות האלוך ית' ואין מבוא לידיעת מצות האלוך כי אם בדרך הנבואה לא על ידי הקש ולא על ידי סברה כי בינינו לבין המצוות הן אין קשר כי אם על ידי הקבלה האמתית והנה האנשים אשר לנו בקבלה את המצוות הן לא יחידים היו כי אם קהל רב כולם חכמים גדולים אשר קבלו מן הנביאים ובהעדר הנבואה קבלו מנושאי התורה הכהנים והלויים ושבעים זקנים ומימי משה לא הפסקה הקבלה בישראל מעולם:

⁶ סוף הל' מעילה (ח: ח): ראוי לאדם להתבונן במשפטי התורה הקדושה ולידע סוף ענינם כפי כחו ודבר שלא ימצא לו טעם ולא ידע לו עילה אל יהי קל בעיניו ולא יהרוס לעלות אל ה' פן יפרוץ בו ולא תהא מחשבתו בו כמחשבתו בשאר דברי החול בוא וראה כמה החמירה

our resistance lies in our ישות – the deep need we have to be independent¹. And, wherever we are not busy attributing our own achievements to our own actions alone, we are full of natural explanations, of secular humanism, of historical, social and economic laws.

Here was the great benefit of the Korban. It restored for us the true perspective of what was happening. It showed us that all of ourselves belongs to G-d - that we truly have no life except as a function of His ongoing Will².

And, while we were doing that, we were busying ourselves with one of the underlying secrets of creation, by which the entire world is rectified, and the holy sparks inherent in all of Hashem's works are elevated to their source, thus forming a link between the Higher and lower worlds³.

תורה במעילה ומה אם עצים ואבנים ועפר ואפר כיון שנקרא שם אדון העולם עליהם בדברים בלבד נתקדשו וכל הנוהג בהן מנהג חול מעל בה ואפילו היה שוגג צריך כפרה קל וחומר למצוה שחקק לנו הקב"ה שלא יבעט האדם בהן מפני שלא ידע טעמן ולא יחפה דברים אשר לא כן על השם ולא יחשוב בהן מחשבתו כדברי החול הרי נאמר בתורה ושמרתם את כל חקותי ואת כל משפטי ועשיתם אותם אמרו חכמים ליתן שמירה ועשייה לחוקים כמשפטים... ולא ידמה שהן פחותין מן המשפטים והמשפטים אב ואם והחוקים הן המצות שאין טעמן ידוע אמרו חכמים חוקים חקתי לך ואין לך רשות להרהר בהן ויצרו של אדם נוקפו בהן ואומות העולם משיבין עליהן כגון איסור בשר חזיר ובשר בחלב ועגלה ערופה ופרה אדומה ושעיר המשתלח וכמה היה דוד המלך מצטער מן המינים ומן העכו"ם שהיו משיבין על החוקים וכל זמן שהיו רודפין אותו בתשובות השקר שעורכין לפי קוצר דעת האדם היה מוסיף דביקות בתורה שנאמר טפלו עלי שקר זדים אני בכל לב אצור פקודיך ונאמר שם בענין כל מצותיך אמונה שקר רדפוני עזרני וכל הקרבנות כולן מכלל החוקים הן אמרו חכמים שבשביל עבודת הקרבנות העולם עומד שבעשיית החוקים והמשפטים זוכין הישרים לחיי העולם הבא והקדימה תורה ציווי על החוקים שנאמר ושמרתם את חקותי ואת משפטי אשר יעשה אותם האדם וחי בהם עיין בשעורי דעת, ח"ב, קרבנות. דף צו שדברי הרמב"ם לקוחים מדברי חז"ל (ויקרא רבה פ' כב) ובספר הזכרון להריטב"א - פרק ט פרשת ויקרא: ודעתי ברב המורה ז"ל בטעם זה ובטעמים רבים אחרים שכתב במצות, כי לא מאשר יאמין הוא שהוא עקר טעם המצוה ההיא, אלא שרצה לתת קצת טעם בהם עד שאפי' ההמון שבו ידע להשיב בהם גם לאפיקורוס בדברים שכליים קצת. ... והאמנם, כי טעם הקרבן עמוק עמוק מי ימצאנו, ואף רבי' ז"ל קבלתו נתקשה בו, ואין ל'מקובלים בו, כי אם טפה מן הים. ומה שלא [מנון] רז"ל טעם הקרבנות מכלל החוקים כדאיתא בספרי ובילמדנו ובמקומות אחרים כבר כתבתי בספר הדרשות בפרש' ויקרא טעם נכון לפי קוצר דעתי.

¹ וצ"ל בכוננת הרמב"ם דהרחקה מע"ז אינה רק מע"ז ממש אלא מע"ז ומכל אביזריהו, הרחקה מכל הרגש של ישות שישנו באדם. ...

² מהר"ל, גבורות ד' פ' סט: כל ענין הקרבנות הוא להורות ... שאין דבר נמצא זולת מחסדי ד', אבל באמתת מציאותו הכל שב אליו ואין כאן בריאה כלל

³ רב אשר וייס, שליט"א